

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Liudmila Balan
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Liudmila Balan împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, filiala Vulcănești cu privire la apărarea dreptului încălcat la servicii calitative și repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din data de 15 februarie 2019 a Curții de Apel Comrat,
prin care s-a restituit cererea de recurs depusă de către Liudmila Balan,

constată:

La 13 decembrie 2018 Liudmila Balan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, filiala Vulcănești (în continuare SA „Moldtelecom”) cu privire la apărarea dreptului încălcat la servicii calitative și repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea din 17 decembrie 2018 a Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de Liudmila Balan, pe motivul necorespunderii prevederilor art. 166, alin.(2), lit. e) și art.167, alin.(1), lit. a), c) Cod de procedură civilă.(f.d.18-19)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 31 ianuarie 2019 Liudmila Balan a depus cerere de recurs, solicitând casarea acesteia. (f.d. 25)

Prin încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Comrat s-a restituit cererea de recurs depusă de Liudmila Balan, în conformitate cu prevederile art.426¹, alin.(1), lit.e) Cod de procedură civilă. (f.d. 34-35)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la data de 15 ianuarie 2019 Liudmila Balan a depus cerere de recurs. (f.d.75)

Examinând recursul declarat Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a-l restitui din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) Cod de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437, alin.(1).

Conform art. 437, alin. (1) Cod de procedură civilă cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Liudmila Balan a depus cererea de recurs împotriva încheierii din data de 15 februarie 2019 a Curții de Apel Comrat, care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din data de 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74, alin. (1) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13, alin.(1) al Constituției Republicii Moldova limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine.

Prin prisma, art. 118, alin. (1) al Constituției Republicii Moldova și art. 9, alin. (1) al Legii cu privire la organizarea judecătorească procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Colegiul reține că prevederi similare celor constituționale precizate se conțin și în art. 24, alin. (1) al Codului de procedură civilă, conform căreia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Astfel, sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale, care impune o condiție ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, însă aceasta trebuie să fie însoțită de o traducere în limba de stat.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul

împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Prin urmare, cererea de recurs redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducere acesteia, realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii formulate într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

Colegiul reține jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului și anume cauza Ivanov versus Finlanda din 29 mai 2002, în care Curtea a constatat în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de către Liudmila Balan împotriva încheierii din data de 15 februarie 2019 a Curții de Apel Comrat este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, în conformitate cu prevederile art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Liudmila Balan, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437, alin. (1) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de către Liudmila Balan împotriva încheierii din data de 15 februarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas